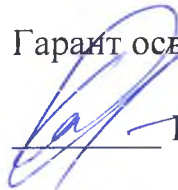

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра права (№ 702)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

Наталія ФІЛІПЕНКО

«29» серпня 2024 р.

**СИЛАБУС ВИБІРКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**ПРАВОВІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ ШТУЧНОГО
ІНТЕЛЕКТУ В УКРАЇНІ**

Вибіркова дисципліна (вільного вибору)

Галузь знань: 08 Право

Спеціальність: 081 Право

Освітня програма: Право

Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)

Форма навчання: денна та заочна

Силабус введено в дію з 01.09.2024 року

Харків – 2024 р.

Розробник:

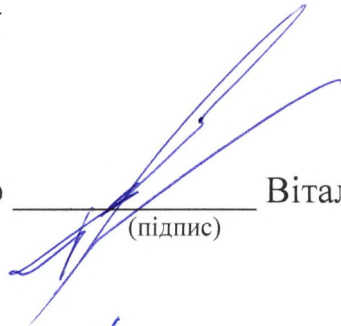
Доцент кафедри права, кандидат юридичних наук,
доцент, почесний професор «ХАІ» Світлана ГУЦУ

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри права
гуманітарно-правового факультету:

Протокол № 1 від 29. 08.2024 року

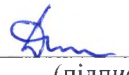
Завідувач кафедри права,
доктор юридичних наук, професор

(підпис)

Віталій ПАВЛИКІВСЬКИЙ

Погоджено
з представником здобувачів освіти

(підпис)

Олексій ДІДЕНКО

Загальна інформація про викладача

ПІБ: Гуцу Світлана Федорівна

Посада: доцент кафедри права

Науковий ступінь: кандидат юридичних наук

Вчене звання: доцент, професор «ХАІ»

Перелік дисциплін, які викладає: Трудове право, Право соціального забезпечення, Інформаційне право, Міжнародне інформаційне право

Напрями наукових досліджень: сферу наукових інтересів становлять проблеми трудового права і права соціального забезпечення, трансформація трудових відносин у цифровому середовищі; питання інформаційної безпеки громадян і держави; правове регулювання мережі Інтернет; договірні й трудові відносини в IT-сфері.

1. Опис навчальної дисципліни

Форма навчання – денна, заочна

Семестр, в якому викладається дисципліна – 4

Дисципліна – вибіркова

Загальна кількість годин за навчальним планом – 150 годин / 5 кредитів ЄКТС:

за денною формою навчання 64 години аудиторних занять та 86 годин самостійної роботи здобувачів;

за заочною формою навчання 16 годин аудиторних занять та 134 години самостійної роботи здобувачів.

Види занять – лекції, практичні (семінари).

Вид контролю – поточний, модульний контроль, іспит.

Мова викладання – українська

Пререквізити: Обробка та аналіз результатів наукових досліджень з використанням ІТ, Юридичні технології та космічне право: Міждисциплінарні підходи у дослідженнях.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: Теоретико-практичне обґрунтування законодавчих ініціатив, впровадження національних стратегій та розробки концепцій щодо регулювання технологій ШІ в зарубіжних країнах, а також в українському законодавстві; формування регульованої законодавчої бази в призмі подальшого безпечного розвитку технологій ШІ і використання цих технологій в юридичній діяльності.

Завдання навчальної дисципліни:

– по-перше, проаналізувати доктринальні та нормативні підходи до розуміння природи штучного інтелекту, а також дискусійні питання та ймовірні загрози й виклики, пов'язані з правовим регулюванням створення, упровадження та використання технологій штучного інтелекту;

– по-друге, охарактеризувати сучасний стан, тенденції й основні вектори застосування штучного інтелекту в правовій сфері та юридичній практичній діяльності;

– по-третє, розкрити потенціал технологій штучного інтелекту під час здійснення істотних, прогресивних правових змін, перетворення права як особливого соціокультурного феномена.

Компетентності, які набуваються:

Загальні компетентності (ЗК)

Після закінчення цієї програми здобувач освіти буде здатен:

ЗК01. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК02. Здатність розробляти наукові проекти та управляти ними.

ЗК03. Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.

ЗК04. Здатність усно і письмово презентувати результати власного наукового дослідження українською та іноземною мовами, глибоко розуміти іншомовні наукові та професійні тексти за напрямом досліджень.

Спеціальні компетентності (СК)

Після закінчення цієї програми здобувач буде здатен:

СК01. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі права та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з права та суміжних галузей.

СК02. Здатність застосовувати методи правового і міждисциплінарного дослідження, виявляти їх евристичні можливості та межі, використовувати релевантний дослідницький інструментарій.

СК03. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті та проєктах правничої освіти у системі освіти дорослих.

СК04. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері права та забезпечувати якість виконуваних досліджень; дотримання права інтелектуальної власності та стандартів академічної доброчесності.

СК05. Здатність моделювати оптимальні варіанти вирішення складних правових проблем, прогнозувати можливі наслідки їх реалізації.

СК06. Здатність здійснювати експертну діяльність у сфері права.

СК07. Здатність виявляти нові інституційні етичні виклики та етичні виклики в житті суспільства і пропонувати для них правові механізми розв'язання.

Програмні результати навчання:

РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання у сфері права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, отримання нових знань та здійснення інновацій.

РН03. Застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права.

РН07. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення, аналізу й збереження даних та інформації, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та складної структури, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи у науковій, викладацькій, правотворчій та правозастосовній діяльності.

РН08. Розробляти, реалізовувати та здійснювати управління науковими та інноваційними проєктами, які дають можливість створювати законопроєктну та правозастосовну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні правові проблеми з урахуванням етичних, соціальноуправлінських, соціально-економічних, екологічних та духовно-культурних аспектів, забезпечувати реєстрацію прав інтелектуальної власності щодо наукових результатів.

3. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовний модуль 1. ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ІНТЕГРАЦІЇ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ПРАВО: ЗАГАЛЬНИЙ ОГЛЯД

Тема 1. Правовий режим Штучного Інтелекту: огляд правових концепцій та підходів

Обсяг аудиторного навантаження (денна / заочна) – 8 год / 2 год.:

Лекція 4/1 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 4/1 год: усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем.

Самостійна робота: 11/17 год: опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Зміст теми: Поняття та основні характеристики ШІ. Види та підходи до створення ШІ: слабкий та сильний ШІ. Історія розвитку ШІ та його застосування у правовій сфері. Взаємозв'язок ШІ і права. Вплив ШІ на трансформацію правової системи. Основні напрями використання ШІ у праві (аналіз даних, прогнозування, автоматизація процесів). Виклики, пов'язані з розвитком ШІ: проблеми етики та відповідальності при використанні ШІ. Захист прав людини і баланс між технологічним прогресом та правовими стандартами. ШІ як об'єкт права. ШІ як суб'єкт права. Порівняння концепцій суб'єктності ШІ та правового статусу юридичних осіб, малолітніх осіб та тварин. Відповідальність та правовий статус ШІ у різних юрисдикціях. Концепція «електронної особи» у праві.

Завдання для СРС:

Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.

Виконання практичних завдань протягом семестру.

Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Тема 2. Правове регулювання ШІ в Україні

Обсяг аудиторного навантаження (денна / заочна) – 8 год / 2 год.:

Лекція 4/1 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 4/1 год: усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем.

Самостійна робота: 11/17 год: опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Зміст теми: Стан та перспективи правового регулювання ШІ в Україні. Національні стратегії та програми щодо розвитку ШІ. Правове регулювання захисту даних у контексті ШІ. Етичні стандарти та відповідальність за використання ШІ в Україні. Українське законодавство у порівнянні з європейськими підходами до регулювання ШІ. Проблеми дискримінації та упередженості у рішеннях ШІ. Баланс між ефективністю ШІ та дотриманням прав людини. Прозорість і підзвітність алгоритмів ШІ у правових процесах. Етичні стандарти розробки та впровадження ШІ у правову сферу. Конфіденційність та використання даних у ШІ. Роль людини у

прийнятті остаточних правових рішень з використанням ШІ. Огляд актуальної практики ЄСПЛ.

Завдання для СРС:

Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.

Виконання практичних завдань протягом семестру.

Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Тема 3. Правове регулювання ШІ в Європейському Союзі та у світі

Обсяг аудиторного навантаження (денна / заочна) – 8 год / 2 год.:

Лекція 4/1 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 4/1 год: усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем.

Самостійна робота: 11/17 год: опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Зміст теми: Європейський підхід до регулювання ШІ: принципи відповідальності, захисту прав людини, прозорості та підзвітності. Директива щодо ШІ та її вплив право. Міжнародні стандарти та підходи до регулювання ШІ. Вплив ШІ на правові системи різних країн. Проблеми збалансування правових інтересів та технологічного прогресу. Міжнародні правові акти, що регулюють розробку, використання і відповідальність за дії ШІ.

Завдання для СРС:

Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.

Виконання практичних завдань протягом семестру.

Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Тема 4. Адаптація юридичної професії до Штучного Інтелекту.

Обсяг аудиторного навантаження (денна / заочна) – 8 год / 2 год.:

Лекція 4/1 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 4/1 год: усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем.

Самостійна робота: 11/17 год: опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Зміст теми: Вплив ШІ на ринок праці в юридичній сфері. Автоматизація та зникнення робочих місць у юридичному секторі. Створення нових робочих місць у зв'язку з розвитком ШІ. Перекваліфікація та підвищення кваліфікації у зв'язку із впровадженням ШІ. Етичні проблеми автоматизації юридичних процесів. Роль людини у роботі з ШІ в юридичній сфері.

Завдання для СРС:

Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.

Виконання практичних завдань протягом семестру.

Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Модульний контроль 1

Змістовний модуль 2. ОКРЕМІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ПРАВІ

Тема 5. Штучний Інтелект та авторське і договірне право

Обсяг аудиторного навантаження (денна / заочна) – 8 год / 2 год.:

Лекція 4/1 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 4/1 год: усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем.

Самостійна робота: 11/17 год: опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Зміст теми: Загальна характеристика авторського права. Авторство і ІІІ. Правовий статус творів, створених з використанням ІІІ. Визначення авторських прав у контексті спільного створення з ІІІ. Міжнародна практика регулювання авторських прав у контексті ІІІ. Привласнення та захист прав інтелектуальної власності у випадках з ІІІ. Етичні та правові виклики у сфері авторського права і ІІІ. Використання ІІІ для автоматизації процесу укладення договорів. Застосування ІІІ для моніторингу і забезпечення виконання договірних зобов'язань. Розумні контракти (smart contracts): загальна характеристика та правові особливості. Відповідальність сторін у договорах, укладених за допомогою ІІІ. Захист прав сторін у договорах, укладених за допомогою ІІІ. Правові механізми для вирішення спорів, що виникають із smart contracts та їх відмінність від традиційних методів вирішення спорів.

Завдання для СРС:

Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.

Виконання практичних завдань протягом семестру.

Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Тема 6. Штучний інтелект у трудових правовідносинах.

Обсяг аудиторного навантаження (денна / заочна) – 8 год / 2 год.:

Лекція 4/1 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 4/1 год: усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем.

Самостійна робота: 11/17 год: опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Зміст теми: Проблеми дотримання прав людини при використанні алгоритмів ІІІ при наборі працівників. Штучний інтелект і охорона праці. Морально-етичні аспекти використання ІІІ при організації праці і контролі за результатами трудових процесів. Реалізація принципів рівності та недискримінації в трудових правовідносинах з використанням ІІІ.

Завдання для СРС:

Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.

Виконання практичних завдань протягом семестру.

Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Тема 7. Використання ШІ у судочинстві та правоохоронній діяльності.

Обсяг аудиторного навантаження (денна / заочна) – 8 год / 2 год.:

Лекція 4/1 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 4/1 год: усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем.

Самостійна робота: 10/16 год: опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Зміст теми: Автоматизація судових процесів та використання ШІ у прийнятті рішень. Вплив ШІ на принципи справедливості та рівності у судочинстві. Використання ШІ у діяльності правоохоронних органів. Проблеми прозорості у використанні ШІ у судовій системі та правоохоронній діяльності. Відповідальність за рішення, прийняті ШІ. Етичні виклики при використанні ШІ у правоохоронній діяльності. Механізми контролю і нагляду за використанням ШІ у судовій системі.

Завдання для СРС:

Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.

Виконання практичних завдань протягом семестру.

Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Тема 8. Конфіденційність в епоху Штучного Інтелекту: проблеми захисту персональних даних

Обсяг аудиторного навантаження (денна / заочна) – 8 год / 2 год.:

Лекція 4/1 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 4/1 год: усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем.

Самостійна робота: 10/16 год: опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Зміст теми: Використання ШІ для збору, обробки та аналізу персональних даних. Захист персональних даних і питання конфіденційності у використанні ШІ. Вплив ШІ на принципи конфіденційності даних. Регламент Європейського Союзу з захисту персональних даних (GDPR) та інші міжнародні стандарти при використанні ШІ. Права суб'єктів даних та ШІ.

Завдання для СРС:

Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.

Виконання практичних завдань протягом семестру.

Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Модульний контроль 2

4. Індивідуальні завдання

Навчальним планом не передбачено.

Реферати, аналітичні огляди та інше – це індивідуальні завдання, які сприяють розширенню та поглибленню теоретичних знань з окремих тем навчальної дисципліни, формують навички самостійної роботи з навчальною та науковою літературою, кримінальним законодавством, судовою практикою.

5. Методи навчання

Проведення аудиторних лекцій, практичних занять, індивідуальні консультації (при необхідності), самостійна робота студентів за матеріалами, опублікованими кафедрою (методичні посібники), проведення олімпіад, словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

6. Методи контролю

Під час вивчення дисципліни застосовується поточний, модульний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня навчальних досягнень під час семінарських, практичних занять та якості виконання самостійної роботи та передбачає перевірку рівня засвоєння знань, умінь і навичок студентом з кожного окремого модуля навчальної дисципліни. Поточний контроль – проведення семінарських занять, відпрацювання академічних заборгованостей.

Поточний контроль під час проведення семінарських занять передбачає перевірку рівня засвоєння знань, умінь і навичок студентом з кожного окремого навчального (змістового) модуля навчальної дисципліни та їх корекцію. Прозорість оцінювання рівня знань студентів забезпечується чіткими критеріями.

Модульний контроль – визначає якість виконаної студентом навчальної роботи з певного навчального (змістового) модуля та оцінюється за сукупними підсумками поточної успішності, включаючи виконану індивідуальну, самостійну та модульну контрольну роботу.

Підсумковий контроль – виставляється як сума балів з усіх модулів навчальної дисципліни та обраховується, як правило, як середнє арифметичне складових модулів.

7. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

7.1. Розподіл балів, які отримують студенти (кількісні критерії оцінювання)

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Робота на лекціях	0...1	8	0...8
Виконання і захист практичних (семінарських) робіт	0...4	8	0...32
Модульний контроль	0...10	1	0...10
Змістовний модуль 2			
Робота на лекціях	0...1	8	0...8
Виконання і захист практичних (семінарських) робіт	0...4	8	0...32
Модульний контроль	0...10	1	0...10
Усього за семестр			0...100

Семестровий контроль (іспит) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування й за наявності допуску до іспиту. Під час складання семестрового іспиту студент має можливість отримати максимум 100 балів.

7.2. Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Досягненню ними належного рівня компетентності, який за підсумками навчання визначається за такими критеріями:

Відмінно (90-100). "Відмінно" – теоретичний зміст дисципліни (курсу) засвоєний студентом повністю, необхідні практичні навички роботи з навчальним матеріалом повністю сформовані, всі навчальні завдання, що передбачені робочою навчальною програмою, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.

Добре (75-89). Теоретичний зміст курсу засвоєний повністю, практичні навички роботи з навчальним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, що передбачені робочою навчальною програмою, виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота має декілька незначних помилок або одну-дві значні помилки.

Задовільно (60-74). Теоретичний зміст дисципліни засвоєний частково, деякі практичні навички роботи з навчальним матеріалом не сформовані, частина передбачених робочою навчальною програмою завдань не виконана, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, відповідь (в усній або письмовій формі) фрагментарна, непослідовна.

Незадовільно (0-59): студент має фрагментарні знання, що базуються на попередньому досвіді, але не здатен формулювати визначення понять, класифікаційні критерії та тлумачити їхній зміст, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань.

Відповідно до п. 3.2. Положення про рейтингове оцінювання досягнень студентів у Національному аерокосмічному університеті ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» студенту можуть призначатися бали за інші активності, пов'язані з навчальною дисципліною, які нараховуються та можуть бути враховані у загальній оцінці за семестр. Бали зокрема можуть призначатися за такі активності, пов'язані з навчальною дисципліною, як:

- участь у науковому комунікативному заході (конференції, семінарі, круглому столі тощо) із написанням тез наукової доповіді за предметом навчальної дисципліни (20 балів);
- участь у другому турі Всеукраїнської олімпіади відповідного напрямку 20 балів);
- участь (прослуховування) не менше у 5 вебінарах, пов'язаних з навчальною дисципліною (3-15 балів);
- участь у тренінгу, пов'язаному з навчальною дисципліною (15 балів);
- проходження он-лайн курсу, пов'язаного з навчальною дисципліною (20 балів);
- участь та отриманні рейтингового місця у тематично пов'язаному із предметом навчальної дисципліни студентському конкурсі (30 балів);
- розробка та створення дидактичного матеріалу за тематикою предмету навчальної дисципліни (15 балів) (підтвердження - дидактичний матеріал);
- проведення правоосвітнього заходу із учнями шкіл та інших навчальних закладів за тематикою навчальної дисципліни (20 балів);
- написання реферату /презентації, доповіді (5 балів);
- участь у не менше заходах, що проводяться студентськими професійними об'єднаннями за спеціальністю (5-15 балів);
- інші активності, пов'язані з навчальною дисципліною, за попереднім погодженням із науково-педагогічним працівником, який викладає навчальну дисципліну.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

8. Політика навчального курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків. Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання. Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Дотримання вимог академічної доброчесності студентами під час вивчення навчальної дисципліни. Під час вивчення навчальної дисципліни студенти мають дотримуватися загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки, вимог академічної доброчесності, передбачених «Положенням про академічну доброчесність Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/assets/files/polozhennya/polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>). Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. При виконанні індивідуальної самостійної роботи до захисту допускаються реферати, які містять не менше 60 % оригінального тексту при перевірці на плагіат, есе – 70 %

Вирішення конфліктів. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, а також правила етичної поведінки регламентуються «Кодексом етичної поведінки в Національному аерокосмічному університеті ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/ustanovchi-dokumenti/kodeks-etichnoi-povedinki/>).

9. Методичне забезпечення

Навчально-методичний забезпечення дисципліни:

На сайті НАУ розміщено курс «Правові аспекти впровадження штучного інтелекту в Україні», який включає: лекції, практичні завдання, ситуаційні завдання, презентації, рекомендовану літературу та законодавство.

10. Рекомендована література

Базова

1. The Ethics of Artificial Intelligence and Robotics. Vincent C. Müller, 2020.
2. Artificial Intelligence and the Law. Nehal Bhuta, 2020.
3. The LegalTech Book: The Legal Technology Handbook for Investors, Entrepreneurs and FinTech Visionaries. S. Chishti, 2020.
4. Algorithmic Regulation: A Critical Interrogation. Karen Yeung & Martin Lodge, 2019.
5. Regulating Artificial Intelligence Systems: Risks, Challenges, Competencies, and Strategies. Tomasz Iza & Marta Ewa Wojciechowska, 2021.
6. AI for Lawyers: How Artificial Intelligence is Adding Value, Amplifying Expertise, and Transforming Careers. Noah Waisberg & Alexander Hudek, 2021.
7. Ethics, Governance, and Regulation in Artificial Intelligence. Oliver Bendel, 2021.
8. Human Rights in the Age of Artificial Intelligence. Steven Feldstein, 2021.
9. Artificial Intelligence and Intellectual Property. Jyoti Rattan, 2020.
10. Artificial Intelligence: Law and Regulation. Woodrow Barfield, 2020.
11. Регламент ЄС щодо ШІ (EU AI Act) (2021)
12. General Data Protection Regulation (GDPR) (2016)
13. Європейська конвенція з прав людини (ECHR) (статті 8 і 14)
14. Закон про кібербезпеку ЄС (EU Cybersecurity Act) (2019)
15. Звіт ООН "World Robotics 2020: AI, Automation, and Law"

Допоміжна

1. Гуцу С. Ф. Упровадження штучного інтелекту в трудові відносини: перспективи правового регулювання // ВІСНИК НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право. Випуск 2 (50). 2021. – С. 87-92.
2. S. Gutsu, M. Mkrtchyan, A. Strielkina Social and Legal Aspects of the Transition to Industry 4.0 // Integrated Computer Technologies in Mechanical Engineering – 2020.
3. Гуцу С.Ф. Вплив індустрії 4.0 на трудові відносини та ринок праці: міжнародний досвід для України // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія ПРАВО. Випуск 61 том 1. 2020. – С.101-105.
4. Марценко Н.С. Використання цифрових технологій для покращення результатів цивільного правосуддя: зарубіжний досвід. Нове Українське право. Євроінтеграція. 2022. С. 57-65. <http://newukrainianlaw.in.ua/index.php/journal/article/view/392>.
5. Dmytro Kaliuzhnyi Legal Grounds For Artificial Intelligence Use In Law Enforcement: International And Foreign Experience// Archives of Criminology and Forensic Sciences № 1 (9). 2024. P. 117-127.

6. Kazanchuk, I. D. (2023). Pravovi zasady vykorystannia shtuchnoho intelektu v diialnosti pravookhoronnykh orhaniv (politsii) ta orhaniv sudu pid chas zdiisnennia administratyvnoho provadzhennia (analiz zarubizhnoho ta ukrainskoho dosvidu). Pravo.ua. № 4. 63-69. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/items/e911b080-60a7-442f-87ab-67a1bf2d7b0e>.

7. Drakokhrust T., Martsenko N. Artificial Intelligence in the Modern Judicial System. Journal of Modern Educational Research, 2022; 1: 5. <https://www.innovationforever.com/article.JMER20220107>.

11. Інформаційні ресурси

1. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL:<http://portal.rada.gov.ua/>
2. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL:<http://www.president.gov.ua/>
3. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL:<http://www.kmu.gov.ua/>
4. Офіційний веб-портал органів судової влади України. URL:<http://court.gov.ua/>
5. Єдиний державний реєстр судових рішень URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>